

תִּיקוּ

בכדורגל או בכדורסל מקובל שיש שתי קבוצות, יתכן שאחת תוביל במספר הנקודות, והיא תזכה, ויתכן שהשניה היא הזוכה. אך יש מצב שלישי, מצב של "תיקו" - אותו מספר נקודות לכל קבוצה, במילים אחרות - יש שוויון.

גם בתורה יש "תיקו"...

כאשר עוסקים בסוגיה עמוקה, ויש דעות לכאן ולכאן, מנסים להגיע להכרעה ע"י הוכחות. ואכן ברוב הסוגיות זה קורה. אך כאשר אין הכרעה בין שני צדדים (תנאים או אמוראים) - מסכמים את הסוגיה בביטוי "תיקו", היינו שהדיון נשאר במקומו, ואין הכרעה. יש ביאור ש"תיקו" זהו ראשי תיבות של הביטוי **תִּשְׁבִּי יִתְרָךְ קוֹשִׁיּוֹת וְנִעִיּוֹת**, כי רק אז יוכרע הדין.

השאלה הגדולה, זה כאשר שואלים אותך מה הפירוש לביטוי "תיקו"? האם עולה לך קודם ההקשר לתורה או ההקשר למשחקים?

זה יכול לנבוע מחוסר היכרות עם הביטוי במשמעותו השניה, ועל זה כמובן לא מדברים.

אך יתכן שאתה מכיר את שתי המשמעויות, ואז הביאור הראשוני שעולה בראשך, עשוי אולי לקבוע היכן אתה אחוז.

למשל, הודיעו לך שחבר טוב מתחתן והזמין אותך לחתונה... מה עולה בראשך מיד?

- א. ב"ה איזו שמחה שסוף סוף זכה להתחתן.
- ב. יופי, יהיה לנו מה לאוכל באותו ערב.
- ג. איזה בעסה, צריך לתת לו מתנה מכובדת.

מה עולה לך במחשבה ראשונה?

לא מה אתה מצהיר, לא מה אתה יודע שרוצים לשמוע ואת זה אתה משמיע. זה יפה לצד הפוליטי שלך. אנחנו מדברים על מבחן אישי וסודי שאתה עושה לעצמך, לדעת היכן אתה מונח.

וזה נכון להמון מקרים והמון מצבים, בכל תחומי עבודת ה' בחיים.

מה שעולה במחשבה ראשונה זה הבסיס שלך, על זה אתה חושב, זה עומד בראש מעייניך. וזה תלוי במה מילאת בתוכך. מה שנכנס הוא שיצא.

תורת החיד"א

צדקה - כדי שלא תהיה הצדקה עם אדם שאינו הגון... אני הדל כתבתי בדרושים דר' יצחק דאמר פ"ק דבתרא דממציא לו מעות לעשות צדקה חולק וסבר, דכל שעושה צדקה והוא מכוין למצוה הגם שיהיו בני אדם שאינם מהוגנים היא רצויה ויחשבה לו צדקה דקי"ל כר"מ דישראל בכל אופן נקראים בנים והצדקה שעושה עמהם היא העולה

[דבש לצ, פ' יד]

ילקוט יוסף

סימן תכג - תפלת מוסף בראש חודש

א. זמן תפלת מוסף לכתחילה עד סוף שבע שעות, ואם התפלל אותה אחר שבע שעות נקרא פושע, ואף על פי כן יצא ידי חובה, מפני שזמנה כל היום. ולכן אם עברו שבע שעות, עם כל זה יתפלל מוסף.

ואם שכח ולא התפלל עד שעבר כל היום, אין לה תשלומין. ויש בה נשיאת כפים.

ב. נוהגים לחלוץ את התפילין כשרוצים להתפלל מוסף. ויחלצום אחר אמירת חצי קדיש, ולא קודם הקדיש. ויש בזה סוד נשגב, וכן ראוי לנהוג.

ומי ששכח לחלוץ את התפילין והתפלל עמהם מוסף, אינו צריך לחזור ולהתפלל מוסף. ואם נזכר בזה באמצע תפלת מוסף, יכסה את התפילין שבראשו בטלית שעליו.

ג. המניח תפילין של רבינו תם, יניח קודם קריאת התורה, ואפשר להניח בעת שאומרים בריך שמיא עם פתיחת ההיכל. ויקרא עמהן שתי פרשיות של קריאת שמע.

ואותם הנוהגים להניח תפילין של רבינו תם אחר התפלה וללמוד עמהם, בראש חודש אין נכון לכתחילה להניח אחר תפלת מוסף.

אולם השליח צבור שאינו יכול לשהות בהנחת תפילין של רבינו תם, מפני טורח צבור, יכול להניח אחר מוסף.

וכן מי שהוא כבד פה, ואם יניח תפילין של רבינו תם לפני מוסף, יפסיד תפלה בצבור, רשאי להניח בראש חודש לאחר מוסף.

ד. אף במקום שנהגו שאבי הבן והסנדק מניחין תפילין בשעת המילה, מכל מקום בראש חודש אין להניח תפילין, לאחר מוסף, דשב ואל תעשה עדיף.

ויש שאוסרים בכלל להניח תפילין בשעת המילה. אך הנוהגים כן יש להם על מה שיסמוכו.

ה. יש לעשות חזרה גם במוסף, ובקדושה אומרים "כתר", וכשמגיע למלוא כל הארץ כבודו אומר: לעמתם משבחים ואומרים, כמו בקדושת שחרית.

ואחר שסיים חזרת התפלה אומר קדיש תתקבל, ואומר מזמור ברכי נפשי את ה' וכו', משום שנזכר בו עשה ירח למועדים. ואין אומרים תפלה לדוד הטה ה' אונק.